

Datum
2023-12-12
Adress

Yttrande

Diarienummer
SN-2023-1541

Till
Kommunstyrelsen

Remiss Uppdrag budget 2023 - Definiera och starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svaga delar STK-2023-137

Servicenämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Servicenämnden besvarar remissen med en redovisning av processer inom nämndens ansvarsområde samt med en beskrivning av serviceförvaltningens betydelse för skolmiljön. Servicenämnden lyfter vidare fram följande tematiska områden som viktiga för kraftsamling: Samarbete inom lokalbehovsprocessen, Trygghetskapande åtgärder samt Barn som tar vuxenansvar. Nämnden har också ett antal åtgärdsförslag som rör lokalisering av verksamheter och genomlysning av stadens fastigheters skick med mera inom Rosengård. Servicenämnden ser positivt på såväl samordningsstrukturen överlag och som den strategiska samverkansplattformen, men nämnden föreslår också förbättringar och förtydliganden. Servicenämnden föreslår att MKB ska ges den samordnande rollen.

Yttrande

- 1. Vilka pågående processer inom er nämnds ansvarsområde idag skulle passa in i beskrivna organisering och arbetssätt kring hållbar lokal utveckling respektive kraftsamlande insatser?**

Inom servicenämndens ansvarsområde finns framförallt följande processer som passar in i beskrivna organisering och arbetssätt.

Fastigheter och lokaler

Lokalbehovsprocessen är ett viktigt arbete över förvaltningsgränserna. Processen syftar till att lokalbehov blir väl utredda innan beslut om nyproduktion eller inhyrning hos extern hyresvärd fattas. I processen deltar representanter från både stadsfastigheter och berörda fackförvaltningar. Det är viktigt med dialog med lokalnyttjare om vilka åtgärder som kan behövas för att möta de behov som finns i olika områden.

Inom byggprocessen finns det möjlighet till ett positivt bidrag till social hållbarhet när stadsfastigheter bygger om och bygger nytt. Det hade varit bra om det blir tydligt att stadsfastigheter får ett kompensatoriskt uppdrag likt en del andra verksamheter.

God mark- och fastighetsförvaltning samt brottsförebyggande arbete mot egendomsbrott pågår för att upprätthålla hållbara, säkra, ändamålsenligt och meningsfulla fastighetsobjekt, för såväl stadens lokalnyttjare och som för Malmöborna.

Genom den befintliga byggda miljön i form av hållbar utformning av staden och dess fysiska funktioner kan stadsfastigheter tillsammans med lokalnyttjande förvaltningar, stadsbyggnadskontoret och fastighets- och gatukontoret arbeta med den sociala hållbarheten. Det kan ske genom medarbetares och entreprenörers lokala närvaro i allt från relationsförvaltning till bevakning och förebyggande socialt arbete i dialog med lokalnyttjande förvaltningar.

Arbetsmarknadsåtgärder, Ung i sommar och trygghetspatruller

Serviceförvaltningen har lång erfarenhet av att driva arbetsmarknadsinsatser och det finns etablerade rutiner för att hantera detta inom förvaltningen. Utöver att ta emot arbetsmarknadsinsatser kommer förvaltningen att fortsätta att bidra med platser till stadens olika satsningar för att fler ska närma sig arbetslivet. I detta ingår bland annat att erbjuda platser till Ung i sommar, som är en del i servicenämndens arbete med att främja barnens rättigheter. Trygghetspatruller är en verksamhet med arbetslag bestående av personer som behöver praktik och arbetsträning som arbetar uteslutande med renhållning och skötsel inom staden. Det är ett samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen och fastighets- och gatukontoret.

Lokal närvaro

Kommunteknik inom serviceförvaltningen finns på plats och rör sig idag i hela Malmö stad och utför drift och underhåll åt många förvaltningar. Medarbetarna syns därför på många platser och har även mindre lokaler att utgå ifrån ute i alla områden. Detta kan tas tillvara på, samordnas och användas som till exempel lokala småkontor där flera aktörer/förvaltningar i Malmö stad kan husera.

Kontaktcenter

Det finns viktiga synergier i att kontaktcenter är en del av det långsiktiga och strategiska arbetet med områdeslyft i Malmö socioekonomiskt svaga delar med fokus på barn och ungas uppväxtvillkor. Kontaktcenters uppdrag är att erbjuda en väg in för medborgare, besökare och företagare i kontakten med kommunen. Verksamheten ökar kommunens tillgänglighet och likvärdighet i service och bemötande, vilket i sin tur bidrar till att uppnå målen om social hållbarhet och stärker demokratin.

Serviceprocessen ska utgå från medborgarens enskilda behov och förutsättningar, vilket bland annat innebär att kontaktcenter ska ta emot fysiska besök från de medborgare som behöver det. I takt med att digitaliseringen ökar behövs utökad stöd med möjlighet till fysiska besök för de som är ovana vid att, eller av olika skäl inte kan, använda digitala e-tjänster.

Möjlighet till fysiska besök är också viktigt för den som behöver hjälp med att förstå myndighetsinformation, fylla i blanketter eller använda internet för att söka information. Kontaktcenter har geografisk platsnärvaro i Stadshuset och i samverkan med Statens servicecenter på Rosengård, Värnhem och Mobilia.

Med Rosengård som pilotverksamhet har kontaktcenter under året arbetat med lokal samverkan med medarbetare i Malmö stad som har verksamhet på Rosengård (bibliotek och andra verksamheter) och med föreningar som arbetar lokalt och tematiskt, för att hitta en modell för att arbeta mer relationsbyggande med ett demokratistärkande fokus. Kontaktcenter har lyssnat på både Malmö stad-medarbetare och föreningar, och arbetat med att anpassa och utveckla arbetet med rättighetsbaserad och likvärdig service utifrån medborgarnas behov. Det kan konstateras att det är ett stort steg för många att gå in på en officiell plats så som de platser där kontaktcenter idag har möjlighet att ta emot besök på. Vidare är okunskap, språk, trygghet och tillit de största hindren för att malmöbor tar steget att kontakta kommunen direkt. Många väljer i stället att fråga personer i deras närhet. Föreningar är naturliga mötesplatser där det ställs många frågor eftersom det finns trygghet och förtroende.

Serviceförvaltningen i skolmiljön

Serviceförvaltningen betyder mycket för barns och ungas uppväxtvillkor inte minst genom att förvaltningen står för en stor del av vuxennärvaron i skolmiljön. Förvaltningen ansvarar för skolrestauranger, städning och underhåll, och även om det inte ingår i serviceuppdraget från skolnämnderna till servicenämnden har medarbetarna de facto den viktiga rollen att vara en extra vuxen i rummet, visa omtanke och få barn och unga att känna sig sedda. Skolmaten är en viktig del av elevernas tid i skolan, och bidrar förutom till att eleverna får energi till skoldagen också till integration och gemenskap samt till att barn i familjer med svag ekonomi får bra mat under uppväxten.

2. Finns det särskilda områden, geografiska eller tematiska, som ni anser vara viktiga för de kraftsamlade insatserna? Hur kan stadens nämnder/förvaltningar bidra i detta arbete?

Övergripande

Servicenämnden ser att det underlag som tagits fram om de 14 CTC-områdena är värdefullt för det fortsatta arbetet. De områden som finns med i tidigare utredningar speglar delvis dessa och bör antagligen uppdateras utifrån utvecklingen i staden.

Bedömningen gällande vilka särskilda geografiska områden som behöver kraftsamlade insatser utifrån socioekonomiska hänseende bör de nämnder/bolag som får samordningsansvaret göra. Nämnder/bolag som får samordningsansvaret i budgetuppdraget är bättre lämpade att göra en utvärdering och bedömning.

Genom kompensatoriskt uppdrag finns möjlighet att arbeta med att de delar av staden som har det sämre än genomsnittet får bättre skolor, förskolor, fritidsanläggningar med mera.

Samarbete inom lokalbehovsprocessen

Serviceförvaltningen ansvarar för stadens samhällsfastigheter och ska finnas med i processen för den lokala områdesutvecklingen för att möjliggöra och skapa förutsättningar. Det är viktigt med samarbete inom lokalbehovsprocessen för att utveckla bra lokaler utifrån behoven i varje område. Genom processen kan lokaler användas ändamålsenligt för verksamheter, samhällsservice och civilsamhället men också för platsutveckling som gynnar den hållbara staden. Det sistnämnda kan också ske genom gemensamt fokus för serviceförvaltningen, fastighets- och gatukontoret samt stadsbyggnadskontoret på områdesutveckling vid nya utökade lokalbehov.

Trygghetskapande åtgärder

- Öka möjligheten att få sin arbetsmarknadsanställning i en Trygghetspatrull som verkar i det område som man bor i. Som boende i ett område har man god lokalkännedom och kontakt med de som bor och verkar där vilket man kan dra nytta av i ett trygghetskapande syfte.
- Öka samutnyttjande av lokaler. Genom att flera verksamheter samutnyttjar lokalerna kan de användas under fler timmar per dygn vilket leder till ökad närvaro och trygghet.
- Klottersanering. Klotter drar till sig andra problem och stärkta insatser mot klotter, t.ex. sanering inom 24 h på egna fastigheter, kan ge flera positiva effekter. Ingår idag inte i serviceförvaltningens uppdrag.
- Insatser med ljussättning kan få effekt. Inga mörka hörn och stämningsbelysning.
- Begränsa och verka för minskad skadegörelse i miljöer där unga vistas, såsom skol- och fritidsmiljöer.
- Utveckla teknik med kameraövervakning.
- Utveckla kontakt med privata fastighetsägare.
- Det finns möjlighet till gemensam personal för alla förvaltningar inom lokal social utveckling. Ett exempel skulle kunna vara trygghetsvärdar. Detta ger i sin tur också minskade skador och inbrott.
- Hämta inspiration från övergripande rekommendationer från Malmökommissionen.

Barn som tar vuxenansvar

Ett tematiskt område som rör uppväxtvillkor är att kontaktcenter ser hur barn och unga går in och tolkar i föräldrars eller andra anhörigas ärenden och tar ett vuxenansvar de inte ska behöva ta. Det kan handla om att anmäla syskon till förskola eller att förstå hur en faktura ska hanteras.

Med fysiska möten i områdeslyft kan kontaktcenter öka tillgängligheten till kommunen och stärka malmöborna i sina rättigheter utifrån de behov som finns i olika områden eller tematiskt. Det finns ett behov av att hitta och stötta vårdnadshavare och andra vuxna omkring barn och unga för att stärka deras rättigheter. Kommunvägledarens ingång till ett möte är alltid ”Hur kan jag hjälpa dig?” och kan som neutral part utanför myndighetsutövning förklara de kommunala processerna. Men det kan också vara att stärka barn i deras delaktighet eller avlasta barn som går in och tar vuxenansvar i de kommunala kontakterna.

Ytterligare föreslag på åtgärder

- Utredda förutsättningar för och effekter av att flytta kontaktcenters central/kontor, utöver nuvarande platsnärvaro, till Rosengård.
- Utredning avseende möjligheter och effekter av att placera ett serviceförvaltningens lokalkontor med t.ex. städservice och trygghetspatruller på Rosengård, och i samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen och gymnasieförvaltningen möjliggöra praktikplatser till boende på Rosengård.
- Särskild genomlysning om skick och underhållsbehov och åtgärdande av dessa avseende stadens fastigheter (byggnader och utemiljöer) inom Rosengård.

3. Hur ser er nämnd på möjligheterna i föreslagen modell på samordningsstruktur?

Servicekommittén ser positivt på samordningsstrukturen, dock behöver det efterhand tydliggöras beslutsmandat när det avser beslut med påverkan över nämnds-/bolagsgränserna. Det kommer att finnas intressekonflikter avseende prioriteringar och kostnader.

Det finns fördelar med att det finns en paraplyorganisation som delas upp i två parallella strukturer, en för den byggda, fysiska miljön och en som fokuserar direkt på sociala åtgärder som sedan tillsammans sammanstrålar i frågor.

Det är viktigt att organisationen eller strukturen är robust och kan fungera över tid.

Servicekommittén ser positivt på den föreslagna modellen för en strategisk samverkansplattform och ser gärna att serviceförvaltningens berörda verksamheter är representerade.

Nämnden önskar ett förtydligande kring hur det är tänkt att de geografiska eller tematiska kraftsamlingarna samordnas och hur de kopplas till den strategiska samverkansplattformen.

Det saknas också tydlighet i hur strukturen för föreningsliv, näringsliv, fastighetsägare och boendes delaktighet i utformningen och genomförandet av arbetet ser ut.

4. Vilken nämnd eller bolag ser ni bör få den samordnande rollen för arbetet med hållbar lokal utveckling i de 14 geografiska områdena?

Servicekommittén anser att en nämnd/bolag med strategisk och operativ förmåga som kan utvärdera och bedöma åtgärder bör få den samordnande rollen i budgetuppdraget. Till exempel MKB är lämpligt för den samordnande rollen, möjligtvis i samverkan med stadskontoret eftersom kommunstyrelsen har ett större mandat än aktiebolag att ge kraft åt arbetet med en del frågor. MKB har tagit fram områdesstrategier, har strukturer för lokala samarbeten, har kontakt med de boende i olika områden, arbetar med trygghetsfrågor, samt äger fastigheter och sköter bostadsområden. Genom att MKB får den samordnande rollen kan ett redan långt kommet arbete utvecklas ytterligare.

Ordförande

.....
Frida Trollmyr (S)
.....

Nämndsekreterare

.....

Jim Johannesson